

Tematica ecologica pentru accesarea finanțarilor nerambursabile

Premisa a
sustenabilitatii afacerii

Pilonii sustenabilitatii

Pentru a se asigura ca programele de finantare sprijina interventii care nu prejudiciaza in mod semnificativ mediul, UE a hotarat ca vor fi finantate doar activitatile economice care se vor incadra drept **durabile/ sustenabile din punct de vedere al mediului.**

Regulamentul (UE) 2020/852 a instituit cadrul general pentru a determina dacă o activitate economică se califică drept durabilă si a fost introdus principiul **DNSH = Do Not Significant Harm / A nu prejudicia in mod semnificativ.**

Toate proiectele supuse finantarii trebuie sa detalieze in planul de afaceri si in cererea de finantare modul in care proiectul demonstreaza conformitatea cu principiul DNSH si imunizarea la schimbarile climatice, iar acolo unde, datorita domeniului de activitate, este necesara o analiza suplimentara, solicitantul va include in documentatie masurile care pot preveni, reduce si compensa cat mai mult efectele negative semnificative asupra mediului.

Criteriile luate in calcul pentru activitatile economice durabile dpdv al mediului

In scopul stabilirii gradului de durabilitate dpdv al mediului al unei investitii, o activ.ec. se califica drept durabila dpdv al mediului in cazul in care activ.ec respectiva:

- contribuie **in mod substantial** la unul sau mai multe obiective de mediu
- nu prejudiciaza in mod semnificativ niciunul dintre obiectivele de mediu
- este efectuata in conformitate cu drepturile omului si drepturile fundamentale la locul de munca si cele stabilite in Carta internationala a drepturilor omului – aspectul social ce demonstreaza aderarea la principiul DNSH
- respecta criteriile tehnice de examinare stabilite de Comisie (cerinte minime de indeplinit + cele mai relevante contributii potentiale la obiectivele de mediu)

Principiul DNSH si aplicarea lui

Principiul DNSH este definit prin Regulamentul 852/2020 privind Taxonomia (clasificare) si se refera la modul in care o activitate se raporteaza la cele 6 obiective de mediu mentionate in regulament si daca activitatea respectiva nu/da aduce prejudicii semnificative vreunuia din aceste obiective de mediu.

Cele 6 obiective de mediu avute in vedere de fiecare activitate economica in cadrul analizei DNSH sunt:

OM 2.
Adaptarea la
schimbarile
climatice

OM 3.
Utilizarea durabila
si protejarea
resurselor de apa
si a acelor marine

OM 4.
Ec.circulara,
inclusiv prevenirea
generarii
deseurilor si
reciclarea
acestora

OM 5.
Prevenirea si
controlul
poluarii aerului,
apei si solului

OM 6.
Protectia si
restaurarea
biodiversitatii
si
ecosistemelor

OM 1.
Atenuarea
schimbarilor
climatice

Se considera ca o activitate prejudiciaza in mod semnificativ unul dintre cele 6 obiective de mediu
daca:

OM 1
Atenuarea schimbarilor
climatice

Activitatea genereaza emisii semnificative de gaze cu efect de sera (GES)

OM 2
Adaptarea la schimbarile
climatice

Activitatea duce la cresterea efectului negativ al climatului actual si al celui viitor asupra activitatii in sine sau asupra persoanelor/ naturii

OM 3
Utilizarea durabila si
protejarea resurselor de apa
si a celor marine

Activitatea este nociva pentru starea buna sau pentru potentialul ecologic bun al corpurilor de apa, inclusiv a apelor de suprafata si subterane sau a apelor marine

OM 4
Economia circulara, inclusiv
prevenirea generarii
deseurilor si reciclarea lor

Activitatea duce la ineficiente semnificative in utilizarea materialelor/ utilizarea directa/indirecta a resurselor naturale, genereaza deseuri sau eliminarea lor are efecte negative asupra mediului pe termen lung

OM 5
Prevenirea si controlul
poluarii aerului, apei si
solului

Activitatea duce la o crestere semnificativa a emisiilor de poluanti in aer, apa sau sol

OM 6
Protectia/restaurarea
biodiversitatii si
ecosistemelor

Activitatea este nociva in mod semnificativ pentru conditia buna si rezilienta ecosistemelor sau pentru stadiul de conservare a habitatelor si a speciilor

Verificarea modului in care proiectele propuse respecta principiul DNSH se face in etapa de evaluare tehnica si financiara (ETF) si se face etapizat:

PASUL 1

Evaluatorii noteaza cu 1 toate proiectele care respecta principiul DNSH si au facut evaluarea activitatii economice propusa la finantare dpdv al impactului asupra mediului.

Lipsa completarii aspectelor legate de cele 6 obiective de mediu (se mentioneaza chiar si N/A) este criteriu eliminativ.

PASUL 2

Evaluatorii parcurg o lista de verificare specifica apelului deschis; evaluatorii noteaza cu 1 daca in analiza DNSH se demonstreaza ca activitatea este durabila dpdv al mediului, iar acolo unde sunt necesare **analize suplimentare** se regasesc mentionate masuri de atenuare/compensatorii pentru protectia mediului.

Proiectele notate cu 0 la vreun criteriu in aceasta etapa vor fi respinse; nu se ia in considerare N/A.

Ecofriendly

ADR Centru
solicita analize
suplimentare
specifice
DNSH pentru
anumite
apeluri, care
presupun
urmatoarele:

In CF solicitantul trebuie sa includa masuri de atenuare/compensatorii care pot preveni, reduce, compensa orice posibil efect negativ semnificativ asupra mediului

Respectarea principiului DNSH trebuie avut in vedere pe toata durata de implementare a proiectului, inclusiv la intocmirea documentatiilor de achizitie.

Se tine seama in evaluare atat de efectul in sine al activitatii ec. asupra mediului, cat si al produselor si serviciilor furnizate pe tot ciclul lor de viata, cu accent si pe procedeul de scoatere din uz si eliminare/reciclare.

LISTA DE VERIFICARE / ELEMENTE VERIFICATE IN ETF

- In caz de constructie/modernizare - se au in vedere masuri de imbunatatire a performantei energetice a cladirilor (eficienta energetica)
- In caz de constructie/modernizare - se folosesc (dupa caz) materiale de constructii/tehnologii eficiente dpdv ecologic sau alte masuri similare pentru reducerea emisiilor GES si a poluarii aerului
- In caz de renovare - se are in vedere optimizarea sistemelor tehnice pentru a oferi confort termic ocupantilor chiar si la temperaturi extreme
- Dotare echipamente - echipamentele achizitionate sunt conforme cu cerintele privind energia
- dupa caz - Se au in vedere masuri de crestere a eficientei energetice
- Se asigura in toate etapele proiectului o gestiune corespunzatoare a deseurilor, inclusiv in cazul ambalajelor si a deseurilor de ambalaje
- Se are in vedere ca echipamentele utilizate sa indeplineasca cerinte privind eficienta materialelor si a altor resurse
- In caz de constructie/demolare- se are in vedere ca 70% in greutate din deseurile nepericuloase in caz de constructii/demolari sunt pregatite pentru reciclare, reutilizare si alte operatiuni de valorificare
- Deseurile de echipamente electrice/electronice sunt gestionate cf.OUG 5/2015
- Proiectul nu are efecte negative asupra utilizarii durabile si protejarii resurselor de apa - masuri directe/indirecte. Daca exista efecte, sunt incluse masuri de atenuare/compensare a efectelor
- Proiectul este amplasat in zone sensibile dpdv al biodiversitatii (arii protejate Natura 2000)
- Dupa caz - proiectul include masuri de atenuare la schimbarile climatice
- Proiectul include masuri de adaptare la schimbarile climatice luand in calcul folosirea eficienta a resurselor
- Proiectul are o **contributie pozitiva** asupra unuia dintre obiectivele de mediu
- Pentru proiect e necesata autorizatia de mediu si daca da, a fost emisa?

OBIECTIV DE MEDIU

OM 1

OM 1

OM 2

OM 1 si OM 2

OM 1 si OM 2

OM 4

OM 4

OM 4

OM 4

OM 5

OM 6

OM 1

imunizare la schimbarile climatice pt. investitii

OM 2

imunizare la schimbarile climatice pt.investitii

OM ...

OM ...

Criteria tehnice de examinare pentru activitatile economice durabile dpdv al mediului

Reg. 852/2020 care instituie un sistem de clasificare (taxonomie) la nivelul UE, ofera un limbaj comun pentru a identifica activitatile economice considerate durabile dpdv al mediului.

In baza Reg. privind taxonomia, Comisia Europeana a identificat si stabilit criterii tehnice de identificare (acte delegate) pentru a ajuta companiile si investitorii sa se orienteze in demersurile privind protectia mediului.

Taxonomia UE este un sistem de clasificare ecologica care traduce obiectivele UE in materie de clima si mediu in **criterii pentru activitati economice specifice in scopuri de investitii.**

Recunoaste activitatile economice care pot aduce o contributie sustantiala la cel putin unul dintre obiectivele de mediu UE, dar nici nu dauneaza in mod semnificativ niciunui dintre aceste obiective si indeplinesc garantiile sociale minime.

Actele delegate de taxonomie stabilesc criterii clare pentru activitati pentru a defini ce inseamna a aduce o contributie sustantiala si ce inseamna a nu face un rau semnificativ.

Companiile care doresc pot utiliza taxonomia pentru a-si planifica tranzitia la clima si mediu pentru a obtine finantare si a contribui la cresterea investitiilor in proiecte ecologice, care sunt necesare pentru implementarea Pactului ecologic european.

<https://ec.europa.eu/sustainable-finance-taxonomy/>

Economie circulara, economie verde și durabilitate

Economia circulară/ economia verde

se înscrie în unul dintre pilonii durabilității/
sustenabilității, fiind acele modele economice care sprijină dezvoltarea durabilă din punct de vedere social, într-un echilibru dinamic între sistemele umane și naturale.

Economia circulară = sistem economic în care produsele, materialele și alte resurse din economie sunt menținute cât mai mult timp posibil, sporind eficiența lor în producție și consum, reducând efectul asupra mediului, reducând la minimum deșeurile și eliberarea de substanțe periculoase în toate etapele ciclului lor de viață, inclusiv prin aplicarea ierarhiei deșeurilor

Economie circulară versus economie liniară

Economie verde are ca rezultat îmbunătățirea bunăstării și echității sociale, reducând în același timp semnificativ riscurile de mediu și deficitul ecologic.

Se bazează pe 6 sectoare principale

1. Energie regenerabilă
2. Clădiri verzi
3. Combustibili alternativi
4. Managementul apei (tratarea apei, sisteme de colectare a apei pluviale etc.)
5. Gestionarea deșeurilor (reciclare, eliminare etc.)
6. Managementul terenurilor (inclusiv agricultura ecologică, conservarea habitatului, (re)împădurire, stabilizarea terenurilor etc.)

Durabilitatea/ dezvoltarea durabilă/ sustenabilitatea este capacitatea de a exista și de a se dezvolta fără a epuiza resursele naturale pentru viitor. Conceptul de sustenabilitate este alcătuit din trei piloni:

1. Mediul — cunoscut și sub denumirea informală de planetă
2. Economic — cunoscut și sub numele de profit
3. Social — cunoscut și sub numele de oameni.

Pactul Verde European (Green Deal) = strategie pe termen lung ce urmărește:

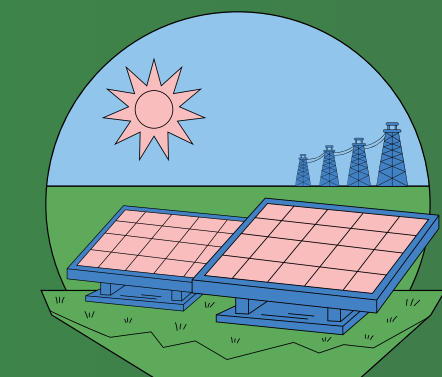
1. până în 2050 UE să aibă zero emisii nete de GES (neutralitate din punct de vedere al emisiilor de carbon)
2. creșterea ec. să fie disociată de utilizarea resurselor
3. nicio persoană și niciun loc de muncă să nu fie lăsat în urmă

In prezentarea si evaluarea unui proiect este esentiala si prezentarea modului in care investitiile finantate asigura **imunizarea la schimbarile climatice.**

Aceste aspecte sunt integrate in criteriile de eligibilitate ale proiectelor.

Neutralitatea climatica

– atenuarea schimbarilor climatice –

Rezilienta la schimbarile climatice

– adaptarea la schimbarile climatice –

Imunizarea la schimbarile climatice

Imunizarea la schimbarile climatice = procesul de prevenire a vulnerabilitatii infrastructurii la potentialele efecte pe termen lung ale schimbarilor climatice, asigurandu-se si respectarea principiilor "eficienta energetica inainte de toate" si "a nu prejudicia in mod semnificativ" si faptul ca nivelul emisiilor GES generate de proiect este compatibil cu neutralitatea climatica stabilita pentru 2050.

Infrastructura cuprinde cladirile, infrastructura de retea (retele, centrale electrice, conducte, cabluri etc) si o serie de sisteme si active construite.

Imunizarea la schimbarile climatice este analizata din perspectiva a 2 piloni:

Imunizarea la schimbările climatice

Imunizarea la schimbările climatice este realizată de initiatorul proiectului și se face etapizat pe cei 2 piloni de analiză:

1. Etapa de examinare – se analizează dacă proiectul necesită o evaluare a amprentei de carbon (pornind de la categoriile de proiecte de infrastructură și raportul de mediu al programului) și dacă acțiunea propusă are vreun impact din perspectiva adaptării la schimbările climatice.

Dacă nu este necesară o evaluare a amprentei de carbon și/sau nu există riscuri climatice semnificative se prezintă succint o analiză pe cei 2 piloni.

Dacă răspunsul este înșă Da, se trece la etapa 2.

2. Analiza detaliată – analiză amplă pentru toată durata de gestionare a ciclului de proiect (elaborare, construire, exploatare, dezafectare)

In evaluare se urmărește dacă sunt prezentate aspecte privind imunizarea la schimbările climatice, dacă se regăsesc măsuri specifice de imunizare și dacă informațiile sunt complete, corecte și coerente.

Rezumatul imunizării proiectelor de infrastructură la schimbările climatice

Neutralitatea climatică Atenuarea schimbărilor climatice	Reziliența la schimbările climatice Adaptarea la schimbările climatice
<p>Examinare – Etapa 1 (atenuare):</p> <p>Comparați proiectul cu lista de examinare tabelul 2 din prezentele orientări:</p> <ul style="list-style-type: none"> — dacă proiectul nu necesită o evaluare a amprentei de carbon, prezentați analiza succint într-o <i>declarație privind examinarea neutralității climatice</i>, care, în principiu ⁽¹⁾, oferă o concluzie cu privire la imunizarea la schimbările climatice în ceea ce privește neutralitatea climatică; — dacă proiectul necesită o evaluare a amprentei de carbon, treceți la etapa 2 de mai jos. 	<p>Examinare – Etapa 1 (adaptare):</p> <p>Efectuați o analiză a sensibilității la schimbările climatice, a expunerii și a vulnerabilității în conformitate cu prezentele orientări:</p> <ul style="list-style-type: none"> — dacă nu există riscuri climatice semnificative care să justifice o analiză suplimentară, compilați documentația și prezentați analiza succint într-o <i>declarație privind examinarea rezilienței la schimbările climatice</i>, care, în principiu, oferă o concluzie privind imunizarea la schimbările climatice în ceea ce privește reziliența la schimbările climatice; — dacă există riscuri climatice semnificative care justifică o analiză suplimentară, treceți la etapa 2 de mai jos.
<p>Analiză detaliată – Etapa 2 (atenuare):</p> <ul style="list-style-type: none"> — Cuantificați emisiile de GES într-un an de funcționare tipic, utilizând metoda amprentei de carbon. Comparați cu pragurile pentru emisiile absolute și relative de GES (a se vedea tabelul 4). Dacă emisiile de GES depășesc oricare dintre praguri, efectuați următoarea analiză: — Monetizați emisiile de GES utilizând costul fictiv al carbonului (a se vedea tabelul 6) și integrați ferm principiul „eficiența energetică înainte de toate” în conceperea proiectului, în analiza opțiunilor și în analiza cost-beneficiu. — Verificați compatibilitatea proiectului cu o traiectorie credibilă de realizare a obiectivelor generale de reducere a emisiilor de GES pentru 2030 și 2050. În acest context, pentru infrastructura cu o durată de viață care se extinde după 2050, verificați compatibilitatea proiectului cu exploatarea, întreținerea și dezafectarea finală în condiții de neutralitate climatică. <p>Compilați documentația și prezentați analiza succint în <i>declarația privind imunizarea la schimbările climatice din perspectiva asigurării neutralității climatice</i>, care, în principiu, oferă o concluzie cu privire la imunizarea la schimbările climatice în ceea ce privește neutralitatea climatică.</p>	<p>Analiză detaliată – Etapa 2 (adaptare):</p> <ul style="list-style-type: none"> — Efectuați evaluarea riscurilor climatice, inclusiv o analiză a probabilității și a impactului, în conformitate cu prezentele orientări. — Abordați riscurile climatice semnificative prin identificarea, evaluarea, planificarea și punerea în aplicare a unor măsuri de adaptare relevante și adecvate. — Evaluați domeniul de aplicare și necesitatea unei monitorizări și a unei urmăririi periodice, de exemplu a ipotezelor critice în ceea ce privește viitoarele schimbări climatice. — Verificați coerența cu strategiile și planurile UE și, după caz, naționale, regionale și locale privind adaptarea la schimbările climatice, precum și cu alte documente strategice și de planificare relevante. <p>Compilați documentația și prezentați analiza succint în <i>declarația privind imunizarea la schimbările climatice din perspectiva asigurării rezilienței la schimbările climatice</i>, care, în principiu, oferă o concluzie privind imunizarea la schimbările climatice în ceea ce privește reziliența la schimbările climatice.</p>

Compilați documentația și prezentările succinte menționate mai sus într-o documentație consolidată privind examinarea din perspectiva schimbărilor climatice/imunizarea la schimbările climatice, care, în majoritatea cazurilor, va reprezenta o parte importantă a justificării aflate la baza luării deciziilor privind investițiile. Includeți informații privind planificarea și punerea în aplicare a procesului de imunizare la schimbările climatice.

⁽¹⁾ Cerințele specifice fondurilor privind, de exemplu, analiza cost-beneficiu pot include emisiile de GES.